

הערל פרק שמיני יבמות

פג.

עין משפט נר מצוה

(א) ומסופתה דכוריס (פ"ג), (ב) [לעיל ט:], (ג) [לעיל ט:], (ד) שביעת פ"ג מ"ו ר"ה י"ג, (ה) [נפסחים נה, ו] (ו) נדה לו: ט' ב"ק ק. כלאים פ"ז מ"ד, (ח) [נשנה דלאס וכן ביבולמי ליתא דברי ר"מ וכן מוכח ממשו"ד ד"ק ק. ד"ה מחילת וכו' דתם משנה ר"מ וכו' וכן נהלא"ש ליתא, (ט) [לעיל פ"א, ט] [ע"ב, ט] [שמות לו, ו] [ויקרא טו, ט] פ"א ל"ז ו',

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ליה משנה כ"ו ע"ד מוקיע לקידוש החדש: (ב) ד"ה ר"י כ"ו והחירו הגפנים ומשמע התם וכו': (ג) בא"ד אין אדם חסר דבר שאינו שלו כ"ל ומינה ככלאס נמחק:

מוסף רש"י

דחייש לייחודה. נמקום שהחייב מתמיר ורבים מקילין (מגילה י"ח). יעקור. לפי שקלטה בשביעת (י"ג) לדברי האומר שלשים יום לקליטה צריך שלשים. לקליטה ורש"י. לתוספת (ל"א) כמה היא קישויה. ולא אחיל ליה ויבה בכל דמיס שנהא. אפילו ארביסי אל או חמשיה יום. אל לא שפתה יום אחד סמוך ללידה לא אחיל ליה ויבה ולא היא יולדת ביום (נדה ד"ה) דדיה חדשה. דיה אל נטיר אל הקושי חדש אחד, היינו תשיעי אלל קשמה שלשה בתוך י"א ימי ויבה בחדש השמיני, ואפילו מוקשה ויולדת כל תשיעי שלשה ימים של שמיני (סו) הרי זה קדש. אסר אל המזוזה (ב"ק ק).

ליתא למתני. דקמני לר' יוסי (א) אנדרוניוס מאכיל את אשתו במרומה: **מקמי כרייתא**. דקמני לר' יוסי ספיקא הוא: **מדשקיה רבי יוסי לר' שמעון בן זוגיה**. דלחייב בהדיה במתני' ואיירי בצרייתא לחודה ש"מ הדך ביה ולאו תנאי היא דמימנא סמי תנא דכרייתא מקמי תנא דמתני' דלי תנאי היא תרוייהו הוה תני להו נמי בצרייתא ומפין לרבי שמעון כדאפכה לרבי יוסי: דחייש לייחודה. דלמר שמואל בהמולך (לעיל דף מה). הלכה כרבי יהודה בשומרת יבם שקדש אחיו את אחותה ומכאח אמרינן לה בנמס' מגילה כ"ב הקורא (דף י"ח): **סלגה כרבי יוסי**. דמתני' ואמרי צי רב היינו רב הונא כדלקמן^ט ופליג אלדאמן לעיל אליבא דרב ליתא למתניתין ובהרבה לקמן מפרש לה וכן קושי וקידוש וכו' וכו' איירי רבי שמעון בהדיה הלכך מסתברא דלר' יוסי דמתני' קאי דלחייב רבי שמעון בהדיה: **יעקור**. דקא קלטה בשביעת דאין הרבה קולטת בפחות משלשים יום: **לריד שלשים ושלשים**. כדי שתקלוט שלשים לפני שביעת דכל שלשים לפני שביעת כשביעת דמו דנפקא לן מצהריש ובקלירי טפחות^ט נמשקין בית השלחין (מ"ג א: ג): **ול' ג'**. לקליטה שתקלוט קודם זמן האיסור: **כמה יהא קישויה**. דקיי"ל (נדה דף לו): צנדה דלחוריתא המקשה בתוך י"א שבין נדה לנדה ורואה דס' ג' ימים רלופים מחמת כער וולדה אינה באה לידו ויבה להיות לריבה ספירת ו' נקיים יולדת צווב אלל ימי טומאת לידה כוללת גרידתא דתניא (סו) כי יזב זב דמה^ט דמה מחמת עלמה ולא מחמת ולד וכמה יהא קישויה דלמר^ט מחמת ולד הוא אפילו מ' או חמשים יום קודם לידה: **דיה חדשה**. חדש תשיעי שהיא יולדת ויפועמים שאין יותר מיום או יומים כגון שילדה צ' בחדש אין הולך מטהר אלל דמים שראתה מר"ח ואלין שאין בזה על ידו לזיבה אלל לא ראתה ג' ימים רלופים קודם ר"ח דקסבר ר' יהודה שיפורא גרים^ט (שופר שצית דין תוקעים לקידוש^ט) גורס הקשו' ופועמים שהוא מטהר את כל החדש כגון אלל ילדה כסופו ואין מטהרה אלל מנדה אינו מטהרה צימי נדה ואם שפתה מן הכער סמוך ללידה יום אחד אף מויבה לא טהרה והרי היא יולדת צווב וצריכה ו' נקיים דלגלגלי מלתא דלער קמא לאו מחמת ולד הוא: **קידש**. לשון פן תקדש (דברים כג). אסר תצוהו חברו ומייד שלסל: אמרי

בריה בפני עצמה ב'ו. אר"י דהאי צריה לא הוי פירושו כגון צריה שצמקומות אחרים שאינו ספק אלל צריה דקאמר הכא היינו שהוא ספק דקאמר ולא הכריעו צו כו' וכן משמע בהמפלת (נדה דף כה). דלמר רב טומטוס ואנדרוניוס שראו לזבן או אודס אין שורפין עליו את התרומה ראו לזבן ואודס כאחת שורפין עליו את התרומה אללמא צהדיא משוי ליה רב ספיקא והיינו ע"כ כר' יוסי דכרייתא דלר' יוסי דמתני' זכר הוא וקשה דתוספתא דכוריס (פ"ג) מסיים בהך צרייתא דשמעון אלל טומטוס אינו כן אלל או ספק איש או ספק אשה מכלל דאנדרוניוס לא הוי ספק אלל אינו לא איש ולא אשה ועוד מלת"ק דר' יוסי דתוספתא דכוריס הוי אנדרוניוס ספק ומטמא צלודס כנשים ובלבד כנשים מכלל דלר' יוסי לא הוי ספק ואר"י דתם ה"פ אלל טומטוס אינו כן כמו אנדרוניוס שהוא ספק מחמת שהוא צריה משונה משום שיש לו זכרות ונקבות והוא ספק לעולם אלל טומטוס אינו כן אלל ספק שהוא איש ודאי או אשה ודלית אלל שהוא מכוסה ואין יוכר ואם קדש ונקרע ומנאל זכר גלגלי מילתא דמתמלה היה זכר ודאי וכן אלס נתקדשה ומנאלת נקבה ור' יוסי לא פליג אללמא קמא אלל לפירושי טעמא דתנא קמא קאמי אע"ג דקמני ר' יוסי אומר אי נמי כולה ר' יוסי היא ותני שרבי יוסי אומר ועי"ל דפליג אמאי דקאמר תנא קמא (סו) הריני מיר איה איה פירוש שניהם צין איש צין אשה הרי זה נזיר ועלה פליג ר' יוסי שאין חסוב איש ואשה אלל או זה או זה ות"ק סבר שחשוב שניהם צמקתת כלאי וצמקתת הוא כאשה וקאמר נמי מ"ק הריני מיר שאין זה לא איש ולא אשה הרי זה נזיר לפי שאין זה לא איש גמור ולא אשה

קלח א מיי פ"ב מהל' אשות הלכה כד ופ"ב מלכות מרות הלכה כד:
קלח ב ג ד מיי פ"ג מהלכות שמיטה ויובל הלכה א סמג לאוין רס:
קלח ד מיי פ"ז מהל' איסורי ביאה הלכה א סמג לאוין קיא:

תוספות ישנים

בדשקיה ר' יוסי לרב זוגיה. וא"ת ומגל דכרייתא עיקר דלמא ר' יוסי אמר הכרייתא בירשא ושמע לר' שמעון הא דמתני' ופכיה ואמר נמי כוחיה והדר ביה מצרייתא ומתני' עיקר אין זה קושא דהא כפרה הוא דמתני' קמה לצרייתא כ"ל עוד אומר רבינו נמאל מתקאמר ולא הכריעו צו חמשים משמע דשמעיה לחמשים שהכריעו צו לעשותו מכר והוא לא חשיב ליה הכרעה צריה דשמעון ולא הכריעו מ' הכריעו היעב והיינו מ' שמעון שהכריע צו להשוו סבר והוא לא סבר כן: (א) רואה לרבי דכרי יוסי דמתני' ספק דלי כרבי יוס' דכרייתא תרמי דרב למה לי לומר דהלכה כר' יוסי: (ב) אבל י"ל משהיא ללקמן דהא דסבר דחייב עליו מ' מקומות היינו משום יתורא דואת זכר ויקרא (י) דמכריבין ליה ומ"ת קשאי דהא דלי אי לא זכר לא רבייה קרא אכן יש לדמות דלוי גבי סקילה שאני משום דגלי קרא דהי נמי אשכחא דר' יהודה אמר לעיל (עב): אנדרוניוס שקדש קידוש סקול בפני שהוא ספק איש דמיה משמע (עב קל): דשוי ר' יהודה למול אנדרוניוס בשבת וא"כ דלי טעמא משום דגלי קרא יתורא (דמול) ימול כל זכר (בכאשית ז יב) דמרי ליה והכל נמי גבי סקילה שאני דגלי קרא: (ג) דלמרינן פ"ק ד"ה (יג) האורח והדוחן והאומשעין שהשכירו יום אחד לפני ר"ה מהשכירן לעבד ומוחרין מיד בשביעת אללמא לא בעינן [ומספת בלל] רק מחרישה וקלירה דכתיב (שמות לו) בחריש ובקלירי משבות. אפילו ארבעים וי' יום. המסכת צנדה: המסכת פירשתי פ"ק דכ"ב: גפנו פירשתי פ"ק דכ"ב:

ליתא למתניתין מקמי ברייתא דתניא ב'ו רבי יוסי אומר "אנדרוניוס בריה בפני עצמה הוא ולא הכריעו בו חכמים אם זכר אם נקבה אדרבה ליתא לברייתא מקמי מתניתין מדשקיה רבי יוסי לבר זוגיה ש"מ הדר ביה ושמואל אמר ליתא לברייתא מקמי מתניתין אדרבה ליתא למתניתין מקמי ברייתא דהא שמעינן ליה לשמואל^א דחייש לייחודה הני מילי כי לא מתעקרא מתניתין אבל כי מתעקרא מתניתין לא חייש אמרי כי רב משמיה דרב הלכה כרבי יוסי באנדרוניוס ובהרבה ושמואל אמר בקושי ובקידוש אנדרוניוס הא דאמרן הרבה דתנן^ב אין נומעין ואין מבריבין ואין מרכיבין ערב שביעית פחות משלשים יום לפני ראש השנה ואם נמטע והבריך והרכיב יעקור^ב רבי יהודה אומר כל הרבה שאינה קולטת בשלשה ימים שוב אינה קולטת רבי יוסי ור' שמעון אומרים שתי שבתות ואמר ר"ג אמר רבה בר אבבה לדברי האומר שלשים צריך שלשים ושלשים לדברי האומר שלשה צריך שלשה ושלשים לדברי האומר שתי שבתות יצריך שתי שבתות ושלשים ושמואל אמר בקושי וקידוש קושי דתנן^ג כמה היא קישויה ר"מ אומר או ארבעים או חמשים יום רבי יהודה אומר דייה חדשה רבי יוסי ור' שמעון אומרים אין קישוי יותר משתי שבתות קידוש חברו הרי זה קדש וחייב באחריותו^ד דברי רבי מאיר רבי יוסי ורבי שמעון אומרים

גמורה: **ר"ב ר' יוסי לבר זוגיה ב'ו**. מימה דלמא הדר ביה מצרייתא לגבי ר' שמעון דמתניתין: **כי מתעקרא מתני' לא חייש**. ואע"ג דכמה משניות סוכרות דאנדרוניוס ספק צפ' אלל הביא (שבט דף קלד): ובהמפלת (נדה דף כה. טו) וצפרק על אלו מומין (בכורות דף מה. טו) מ"מ לר' יוסי אנדרוניוס הוא זכר שהמשנה היא עיקר מן הצרייתא ומ"מ דייק שפיר לקמן דאנדרוניוס לשמואל זכר הוא אע"ג דכמה משניות סברי דספיקא הוי דאלס איתא דסבר כהנהו משניות לא היה אומר ליתא לצרייתא דכיון שמופס אותה סברא עיקר היה לו לומר דכרייתא היא עיקר שאומרת כן לרבי יוסי:

הלכה בר' יוסי באנדרוניוס. פירש כגונטרס דכרבי יוסי דמתניתין פסק דכלל הך מילי דחשיב כאל אנדרוניוס הרבה וקושי וקידוש כולם משניות הם ואיירי ר' שמעון צהדי רבי יוסי ש"מ דאלנדרוניוס דמתני' קאי (א) ועוד דלמר צי רב היינו רב הונא ושמעי' ליה לרב הונא דלמר לקמן משמיה דרב אנדרוניוס חייבין עליו סקילה משני מקומות (ב) ופליגי אלדאמן לעיל אליבא דרב ליתא למתני' מדקאמר ליתא משמע דסבר ככרייתא כדמדקדק לקמן אדשמואל דסבר כר' יוסי דמתני' מדקאמר ליתא לצרייתא והיהא דהמפלת סבר רב נמי כר' יוסי דכרייתא גבי טומטוס ואנדרוניוס שראו לזבן או אודס והשתא אמוראי נינהו ואליבא דרב: **לר"ב ר' יוסי האומר שלשים צריך כ' ושלשים**. פר"ת דלאו אשביעית קאי דלענין נטיעה ליכא תוספת שביעת לאסור נטיעה הנקלטת בתוספת שביעת (ג) אלל לענין ערלה קאמר וה"ק לדברי האומר שלשים לקליטה לריך לגבי ערלה שלשים ושלשים ואר"י דסוגיא דפ"ק דר"ה (דף י: ו) וסו) מוכח כן גבי הא דתניא אחד הנוטע ואחד המצריך ואחד המרכיב ערב שביעית שלשים יום לפני ר"ה עלתה לו שנה ומוחר לקיימן בשביעית כו' ודייק התם דלא מיתוקמא כרבי אליעזר דלמר שלשים יום בשנה חשויים שנה משום דלדידיה שלשים ושלשים צעי ומוקי לה כרבי מאיר דלמר יום אחד בשנה חסוב שנה דיום שלשים עולה לכאן ולכאן ואם איתא דרב נחמן אמר רבה צר אצוה אשביעית קאי שפיר מיתוקמא היהא דלחד הנוטע כר' אליעזר ולא הזכיר התנא אלל שלשים שחשויים שנה ואתן שלשים של קליטה לא הזכיר כמו שצמתינן דאין נוטעים דמייתי הזכיר ל' של קליטה וישר שלשים של התוספת הנחשצין שנה: **קידוש דתנן ב'ו**. אע"ג דפסקי' בהגול (צ"ק דף ק. ו) וסו) כי הך דר' מאיר דלאין דינא דגרמי מ"מ אפשר דהלכה כר' יוסי בזה דקאמר לא קידש ואפשר דר' יוסי מודה לר' מאיר דאלס קידש דחייב באחריותו והתם לא מייתי אלל דמהכא שמעינן דלאין דינא דגרמי ולענין דינא דגרמי הוא דפסקין כותיה בעלמא אלל הכא הלכה כר' יוסי דלא קידש: **המסכת**. הוא הדין הוורע כהוא עובדא דמייתי רבי יוסי כסיפא אלל נקט המסכת משום רבותא דרבי מאיר דאף במסכת אסור: **רבי יוסי אומר ב'ו**. כסיפא מייתי רבי יוסי מנעשה בחדש שורע כרמו של חברו והחיר רבי עקיבא אלס צריעת תצוה דהוי כלאים דלחוריתא החיר אלס כן הא דלמר בהקומץ זוטא (מנחות דף טו. ו) מנעשה בחדש שורע כרמו של חברו סמדר ואסרו חכמים את הזרעים והחירו הגפנים ומשמע (ו) דבשאר זרעים דהוו דרבנן איירי אלל כקנצום ולוף או ה' המינים שהם כלאים דלחוריתא היו אסורים גם הגפנים שאינן של זרוע אלס כן לא אחיא היהא דמנחות כרבי יוסי אף על גב דפסקי שמואל כותיה אלל כרבנן ורב הונא אמר רב אמר נמי כסמוך דאין הלכה כרבי יוסי והא דלא מוקי התם כרבי יוסי ונימנא דהמירו הגפנים אפילו בכלאים דלחוריתא היינו משום דקסבר לרבי יוסי אפילו זרעים מותרים דכיון דמן המורה אין אדם אסור (ז) בכלאים דבר שאינו שלו אין כאן כלאים והכל מותר:

אין